

Miljøgodkendelse

- efter § 16 a , stk. 2 i *Husdyrbrugloven*

Nygård

Svinebruget

Fredborgvej 20

7330 Brande

Afgørelsesdato: 14. januar 2019

Copyright

Luftfotos – Danmarks Digitale Ortofoto - er gengivet af Ikast-Brande Kommune med tilladelse fra Cowi. DDO ©, Copyright COWI.

Lovgivning

Al lovgivning er benævnt med populærtitel. En samlet oversigt over lovgivning findes i Bilag 1.

Indhold

DATABLAD	5
ANSØGNINGEN	6
AFGØRELSE OM MILJØGODKENDELSE	6
VILKÅR	6
LOVGRUNDLAG	12
IE-HUSDYRBRUG	12
BIAKTIVITETER	12
OFFENTLIGGØRELSE OG ORIENTERING AF NABOER	13
REVURDERING	13
GYLDIGHED	13
HELT ELLER DELVIST BORTFALD AF AFGØRELSEN	13
ANDRE GODKENDELSER, TILLADELSER OG DISPENSATIONER	13
BELIGGENHED OG PLANLÆGNINGSMÆSSIGE FORHOLD	14
PLACERING AF ANLÆGGET	14
LANDSKABELIGE OG GEOLOGISKE VÆRDIER	15
KULTURHISTORISKE VÆRDIER	16
NATUR	17
PÅVIRKNING AF NATUR	17
PÅVIRKNING AF BILAG IV-ARTER	20
JORD, GRUNDVAND OG OVERFLADEVAND	20
FORURENING OG GENER	20
LUGT	20
STØJ	23
STØV	24
FLUEGENER OG UHYGIEJNISKE FORHOLD	24
LYS	25
AFFALD	25
OLIE- OG KEMIKALIEOPBEVARING	26
TRANSPORT	26
SPILDEVAND	26
HÅNDBLÆNG OG OPBEVARING AF HUSDYRGØDNING	27
ANVENDELSE AF BEDSTE TILGÆNGELIGE TEKNIK (BAT)	28
BAT – TEKNIK MED HENBLIK PÅ REDUKTION AF AMMONIAKEMISSION	28
BAT – RÅVARER	29
BAT – VAND OG ENERGI	29
BAT – MANAGEMENT	29
FRAVALGTE BAT-VIRKEMIDLER	30

SAMLET VURDERING OM ANVENDELSE AF BAT	30
MILJØKONSEKVENSRAPPORT	31
ALTERNATIVER, 0-ALTERNATIVET OG OPHØR AF DRIFTEN	31
KOMMUNENS SAMLEDE VURDERING.....	32
KLAGEVEJLEDNING	33
INTERESSENTLISTE FOR HØRINGSPERIODE OG OFFENTLIGGØRELSE	34
BILAG.....	35

Datablad

1. Basisoplysninger

Husdyrbruget

Bedrift Cvr	25057007
Husdyrbrugets navn	Nygård
Beliggenhedsadresse	Fredborgvej 20
Postnummer	7330
By	Brande

Ansøger

Ansøgers navn	Lars Vitting Nielsen
Ansøgeradresse	Fredborgvej 20
Ansøgerpostnummer	7330
Ansøgerby	Brande
Ansøgertelefon	21424708
Ansøger-email	vitting@post.tele.dk

Konsulent

Konsulent Cvr	
Konsulent virksomhedsnavn	Sagro I/S
Konsulentnavn	Helle Borum
Konsulentadresse	Birk Centerpark 24
Konsulentpostnummer	7400
Konsulentby	Herning
Konsulenttelefon	29679435
Konsulent-email	hbo@sagro.dk

Ejendom

Ejendomsnummer	7560003853
CHR numre	95299

Matrikler på ejendomsnummer

Matrikel: 1n - Omvrå By, Blåhøj

Matrikel: 2eu - Omvrå By, Blåhøj

Matrikel: 4fk - Omvrå By, Blåhøj

Ansøgningen

Ikast-Brande Kommune har den 17. oktober 2018 modtaget en ansøgning om en § 16 a-miljøgodkendelse jævnfør *Husdyrbrugloven*ⁱ, af husdyrbruget, Fredborgvej 20, 7330 Brande.

Der er søgt om en ny miljøgodkendelse efter "stipladsmodellen", for at få noget mere fleksibilitet, hvor det er de dyrevelfærdsmæssige krav, der sætter begrænsningen og ikke antallet af dyr (dyreenheder), som er tilfældet med den nuværende miljøgodkendelse. Der bliver ikke tale om nogen udvidelse, da der alene er tale om eksisterende – og allerede godkendte – stalde, samt et dyrehold som i dag. En ny poltestald er under opførelse, en stald, som er godkendt i juni 2017, ved tillæg nr. 3 til husdyrbrugets miljøgodkendelse.

Husdyrbruget har et samlet produktionsareal på 6.391 m², hvorpå der produceres grise (søer, smågrise og slagtesvin). Der foretages som nævnt ikke nogle bygningsmæssige ændringer.

Afgørelse om miljøgodkendelse

Ikast-Brande Kommune meddeler hermed miljøgodkendelse til ejendommen beliggende på Fredborgvej 20, 7330 Brande, med de stillede vilkår. Det er Ikast-Brande Kommunes vurdering, at miljøgodkendelsen, med de stillede vilkår for lokalisering, indretning og drift af husdyrbruget, ikke vil medføre en væsentlig påvirkning af miljøet.

Miljøgodkendelsen gælder kun for det ansøgte. Der må ikke etableres, udvides eller ændres på husdyranlæg og gødningsopbevaringsanlæg før det er anmeldt og godkendt af Ikast-Brande Kommune. Således må husdyrbruget ikke uden kommunens forudgående godkendelse eller tilladelse udvide eller ændres på en måde, som kan indebære forøget forurening eller andre virkninger på miljøet. Husdyrbruget skal til enhver tid leve op til gældende regler i love og bekendtgørelser – også selvom disse regler eventuelt måtte være skærpede i forhold til denne miljøgodkendelse.

Miljøgodkendelsen, med de tilknyttede vilkår og forudsætninger, erstatter vilkår og forudsætninger for ejendommens drift, som har været stillet og forudsat i forbindelse med tidligere vurderinger af husdyrbruges virkninger på miljøet.

Miljøgodkendelsen meddeles i henhold til § 16 a, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*, samt reglerne i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*ⁱⁱ. Begrundelsen for afgørelsen fremgår i det efterfølgende.

Vilkår

Der er stillet følgende vilkår for udnyttelsen af miljøgodkendelsen:

1. Husdyrbruget skal drives i overensstemmelse med det, der er beskrevet i ansøgningen og i miljøgodkendelsen med tilhørende bilag.
2. Produktionsareal, dyretyper og staldindretning m.v. skal være i overensstemmelse med oversigten og kortet nedenfor:

Stalde og produktioner

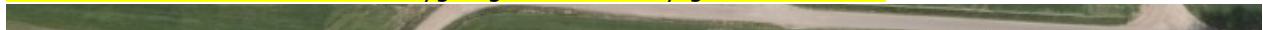
Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion	Antal måneder udegående	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift						
2. Farestald	1757	Mekanisk ventilation	6 m	(#102240) Søer, diegivende. Kassestier, delvis spaltegulv	0	1410
4. Drægtighedsstald	1466	Mekanisk ventilation	6 m	(#102244) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	1288
5. Smågrisestald	2747	Mekanisk ventilation	6 m	(#102246) Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv	0	2186
3. Løbeafdeling	1059	Mekanisk ventilation	6 m	(#102250) Søer, golde og drægtige. Løsgående, delvis spaltegulv	0	714
7. Ny poltestald (2017)	846	Mekanisk ventilation	6 m	(#102254) Slagtesvin. Delvis spaltegulv, 25 - 49 % fast gulv	0	793
Sum						6391

Stalde og produktioner

Staldnavn	Staldstørrelse (m ²)	Ventilation	Kildehøjde	Produktion dyre- og staldkategori	Produktionsareal (m ²)
Ansøgt drift					
Fritgående	1527,0	BlandetVentilation	3 m	Høner, konsumæg. Skrabe og friland, gulvdrift uden kummer	1500,00
Bur	1771,4	BlandetVentilation	3 m	Høner, konsumæg. Bur med bånd	1500,00

Her skal der indsættes kort over bygningerne fra husdyrgodkendelse.dk.

3. Eventuelle ændringer i ejerforhold eller i hvem der er ansvarlig for husdyrbrugets drift skal

meddeles til Ikast-Brande Kommune.
4. Der skal til enhver tid være et eksemplar af miljøgodkendelsen på husdyrbruget. Den ansvarlige for driften og eventuelle ansatte på husdyrbruget skal være bekendt med de stillede vilkår.
5. Husdyrbruget skal have procedurer for korrigerende handlinger ved eventuel overskridelse af generelle miljøregler, og af miljøgodkendelsens vilkår. Disse procedurer kan helt eller delvist være formuleret i en beredskabsplan – jævnfør vilkår 6 – og/eller i en drifts-logbog.
6. Der skal forefindes en til enhver tid opdateret – og dateret - beredskabsplan på husdyrbruget, som fortæller, hvornår og hvordan der skal reageres ved uheld, der kan medføre konsekvenser for det omgivende miljø. Planen skal være tilgængelig og synlig for ejendommens ansatte og andre, der arbejder på bedriften. Der er senest udarbejdet en beredskabsplan for husdyrbruget maj 2017.
7. Der skal til stadighed tilstræbes og opretholdes en god staldhygiejne, så alle relevante overflader fremstår rene og tørre i videst mulig omfang.
8. Håndtering af gylle skal foregå under opsyn, så at unødigt spild undgås, og risikoen for uheld minimeres.
9. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige lugtgener, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge grundlaget for miljøvurderingen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger, som minimerer generne.
10. Husdyrbrugets årlige energi- og vandforbrug skal registreres, og registreringerne for perioden siden Ikast-Brande Kommunes seneste regelmæssige tilsynsbesøg skal fremvises på kommunens forlangende.
11. Der skal på ejendommen foretages en effektiv flue- og skadedyrsbekæmpelse. Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår væsentlige gener for omgivelserne fra opformering af fluer eller skadedyr på husdyrbruget, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk/).
12. Såfremt Ikast-Brande Kommune modtager klager over støj fra husdyrbruget med tilknyttede aktiviteter, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for overholdelse af nedenstående støjkrav. Husdyrbrugets bidrag til det ækvivalente, korrigerede støjniveau må ikke overstige følgende værdier ved nabobeboelser:

Dag	Tidspunkt	Støjniveau
Mandag - fredag	kl. 7 - 18	55 dB(A) ¹
Lørdag	kl. 7 - 14	
Mandag - fredag	kl. 18 - 22	45 dB(A)
Lørdag	kl. 14 - 22	
Søndag	kl. 7 - 22	
Alle dage	kl. 22 - 7	40 dB(A)

De anførte grænseværdier for støjbidraget regnes for overholdt, hvis de ikke overskrides af en måling eller beregning, der er midlet over en periode, som afhænger af tidspunktet på døgnet således:

For dagperioden, kl. 7.00 – 18.00 alle dage, er måleperioden det mest støjbelastede tidsrum på 8 timer,

for aftenperioden, kl. 18.00 – 22.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede time, og

for natperioden, kl. 22.00 – 7.00 alle dage, er måleperioden den mest støjbelastede halve time.

13. Gyllekanalerne i drægtighedsstalden – (bygning nr. 4) – skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.

14. Gyllekanalerne i klimastalden – (bygning nr. 5) – skal være forsynet med køleslanger, der forbindes med en varmepumpe.

15. Varmepumpen i drægtighedsstalden skal levere en årlig køleydelse på mindst 43,4 W/m².

16. Varmepumpen i klimastalden skal levere en årlig køleydelse på mindst 35,2 W/m².

17. Varmepumperne skal være forsynet med en timetæller til dokumentation af årlig driftstid.

18. Den årlige driftstid i drægtighedsstalden skal mindst være 6.150 timer.

19. Den årlige driftstid i klimastalden skal mindst være 5.800 timer.

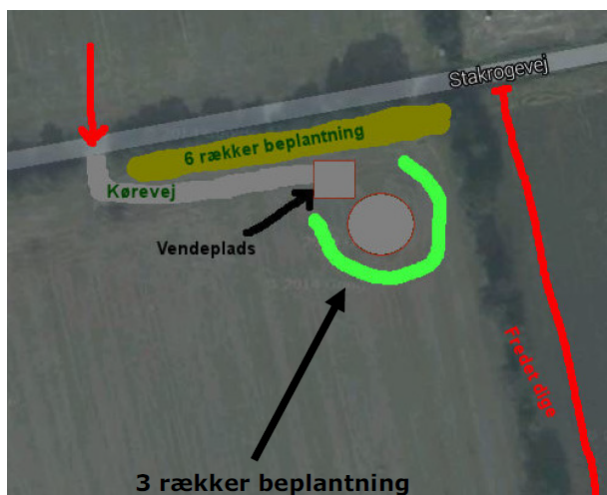
20. Gyllekølingsanlæggene skal begge være forsynet med et trykovervågningssystem samt en alarm og en sikkerhedsanordning, der i tilfælde af lækage i varmesystemet stopper anlægget. Anlæggene må ikke kunne genstarte automatisk.

21. Vedligeholdelse af gyllekølingsanlæggene skal ske i overensstemmelse med producentens vejledning. Vejledningen skal opbevares på husdyrbruget.

22. Ved udskiftning af en varmepumpe, skal dokumentation for køleeffekt på gyllekøleanlægget

¹ dB(A) = Decibel(A)-skalaen som internationalt bruges i forbindelse med måling af svag lyd.

<p>indsendes til tilsynsmyndigheden før anlægget tages i brug.</p>
<p>23. Der skal indgås en skriftlig aftale med en godkendt montør med VPO certifikat eller tilsvarende certificering om kontrol og service af gyllekølingsanlæggene mindst én gang årligt. Den årlige kontrol skal som minimum bestå af følgende: - afprøvning og funktionssikring af trykovervågningssystemet, alarmen samt sikkerhedsanordningen, kontrol af kølekredsens ydelse, aflæsning og registrering af driftstimer.</p>
<p>24. Enhver form for driftsstop skal noteres i en logbog med angivelse af årsag og varighed. Tilsynsmyndigheden skal underrettes ved driftsstop, der har en varighed på mere end én uge.</p>
<p>25. Registreringen fra logbogen, den skriftlige kontrolaftale, de årlige kontrolrapporter samt øvrige servicereporteringer, skal opbevares på husdyrbruget i mindst fem år og forevises på tilsynsmyndighedens forlangende.</p>
<p>26. Gyllebeholderen på 3.000 m³, skal have fastmonteret teltoverdækning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.</p>
<p>27. Gyllebeholderen på 5.000 m³, ved Stakrogevej, skal have fastmonteret teltoverdækning. Efter endt omrøring og udbringning skal overdækningen lukkes umiddelbart efter. Skader på fast overdækning skal udbedres hurtigst muligt.</p>
<p>28. Når gyllebeholderen ved Stakrogevej ikke længere skal anvendes til opbevaring af husdyrgødning m.v., skal den fjernes uden udgifter for det offentlige senest ét år efter, at den er taget ud af drift, og lokaliteten skal efterfølgende reetableres.</p>
<p>29. Det eksisterende levende hegn ved gyllebeholderen ved Stakrogevej skal bevares, og den eksisterende åbning i hegnet skal benyttes til ind- og udkørsel. Dette begrænser gyllebeholderens synlighed fra Stakrogevej.</p>
<p>30. Beplantningsbæltet rundt om gyllebeholderen ved Stakrogevej skal bestå af et tæt stedsegrønt beplantningsbælte med minimum tre planterækker, som giver en vedvarende, effektiv afskærmning hele året rundt. Beplantningsbæltet skal til enhver tid vedligeholdes.</p>
<p>31. Der skal være et tæt stedsegrønt beplantningsbælte bestående af minimum seks planterækker langs Stakrogevej, for at mindske synligheden af gyllebeholderen, se nedenstående kortudsnit. Beplantningsbæltet skal til enhver tid vedligeholdes.</p>

32. For at forhindre gylleudslip til de omkringliggende vandløb skal det til en hver tid være en 1 meter høj betonmur syd for den eksisterende gyllebeholder på 3.000 m³.

33. Ved eventuelt varigt ophør af driften skal produktionsanlæg, husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt. Alt miljøfarligt affald skal bortskaffes for egen regning efter den til enhver tid gældende lovgivning.

Lovgrundlag

Ansøgningen er behandlet på grundlag af de oplysninger, der er i ansøgningskema nr. 207110, version 5, som beregnet via www.husdyrgodkendelse.dk den 27. november 2018.

Husdyrbruget er omfattet af § 16a, stk. 2, da der er flere end 750 stipladser til søer.

Miljøgodkendelsen er udarbejdet efter *Husdyrbrugloven*, hvor EU's VVM-direktivⁱⁱⁱ og IE-direktiv^{iv} er indarbejdet.

IE-husdyrbrug

IE-husdyrbrug er defineret som husdyrbrug, der har aktiviteter omfattet af § 16 a, stk. 2, nr. 1-3, i *Husdyrbrugloven*.

Da husdyrbruget har flere end 750 stipladser til søer, så er det omfattet af IE-direktivet.

Der er krav om, at godkendelsesindehaver dels skal informere kommunen om manglende overholdelse af vilkår, dels give kommunen besked ved ophør som IE-husdyrbrug, og i den forbindelse komme med en redegørelse i forhold til *Jordforureningsloven*^v § 38 k.

Biaktiviteter

Efter det oplyste er der ikke eksisterende biaktiviteter på husdyrbruget, som er omfattet af krav om godkendelse, tilladelse m.v. efter *Miljøbeskyttelsesloven*^{vi} eller regler udstedt i medfør af loven. Der er endvidere ikke i forbindelse med den aktuelle ansøgning om miljøgodkendelse søgt om sådanne biaktiviteter, der forudsætter godkendelse, tilladelse m.v. efter anden lovgivning.

Offentliggørelse og orientering af naboer

Ansøgningen blev for-annonceret i 17 dage fra den 26. oktober 2018 på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside, www.ikast-brande.dk. Offentligheden har dermed haft mulighed for at se ansøgningen og anmode om at få tilsendt et udkast til afgørelse, jævnfør § 55 i *Husdyrbrugloven*.

For-annonceringen gav ikke anledning til anmodninger om at se udkastet eller bemærkninger til det ansøgte.

Ansøger, ansøgers konsulent og de, der har anmodet om det, har haft et udkast til afgørelsen i høring fra den 6. december 2018 med 30 dages frist for kommentarer. Naboer og andre berørte blev samme dag orienteret om udkastet og om hvordan de kunne rekvirere udkastet til afgørelse. De fik også en frist på 30 dage til at kommentere udkastet.

Afgørelsen om miljøgodkendelse er truffet den 14. januar 2019, og offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside www.ikast-brande.dk/politik/hoeringer samme dag.

Revurdering

Miljøgodkendelsen skal, jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, regelmæssigt og mindst hvert 10. år tages op til revurdering og ajourføres om nødvendigt af hensyn til udviklingen i den bedste tilgængelige teknik. Den første regelmæssige revurdering skal dog foretages senest, når der er forløbet otte år fra det tidspunkt, hvor husdyrbruget første gang blev godkendt. Det er planlagt at foretage den første revurdering i 2027.

Dog tages en godkendelse af et IE-husdyrbrug op til revurdering, når der er offentliggjort en BAT-konklusion, der vedrører den væsentligste del af husdyrbrugets aktiviteter. Revurderingen tilrettelægges på en sådan måde, at husdyrbruget kan overholde kravene senest fire år efter offentliggørelsen af BAT-konklusionen i EU-Tidende.

Gyldighed

Miljøgodkendelsen bortfalder, hvis den ikke er udnyttet inden 6 år fra denne afgørelse er meddelt. Hvis en del af godkendelsen ikke er udnyttet, bortfalder godkendelsen for denne del.

Helt eller delvist bortfald af afgørelsen

Hvis miljøgodkendelsen efterfølgende ikke har været helt eller delvis udnyttet i 3 på hinanden følgende år, så bortfalder den del af miljøtilladelsen, der ikke har været udnyttet i de seneste 3 år. Tilladelsen er udnyttet, når mindst 25 procent af det tilladte produktionsareal udnyttes driftsmæssigt. Driftsmæssig udnyttelse er opnået, når der på det pågældende produktionsareal produceres mindst 50 procent af det mulige inden for rammerne af dyrevelfærdskrav eller andre relevante krav.

Andre godkendelser, tilladelser og dispensationer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at en miljøgodkendelse efter reglerne i *Husdyrbrugloven* ikke fritager fra krav om tilladelse, godkendelse, dispensation m.v. efter anden lovgivning. Der skal derfor eksempelvis – i det omfang, at det er relevant i det konkrete tilfælde – søges om en separat byggetilladelse, ændring af bygningsanvendelse, nedrivningstilladelse, afledning af tagvand eller lignende hos Ikast-Brande Kommune.

Beliggenhed og planlægningsmæssige forhold

Placering af anlægget

Krav til placering af anlæg m.v.

Etablering af husdyranlæg og gødnings- og ensilageopbevaringsanlæg på husdyrbrug samt udvidelse og ændring heraf, der medfører forøget forurening, er ikke tilladt:

- i et eksisterende eller ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzone- eller sommerhusområde
- i et område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig og erhverv eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende
- i en afstand mindre end 50 meter fra de to ovennævnte områder
- i en afstand mindre end 50 meter fra en nabobeboelse.

Derudover er der følgende afstandskrav:

- 25 meter til vandforsyningsanlæg, der ikke er til almen vandforsyning
- 50 meter til vandforsyningsanlæg til almen vandforsyning
- 15 meter til vandløb (herunder dræn) og søer større end 100 m² – ved etablering af gødningsopbevaringsanlæg til flydende husdyrgødning skal der desuden være mindst 100 meter til åbne vandløb og til søer større end 100 m²
- 15 meter til offentlig vej og privat fællesvej
- 25 meter til levnedsmiddelvirksomhed
- 15 meter til beboelse på samme ejendom
- 30 meter til naboskel.

Endelig skal ny bebyggelse som udgangspunkt placeres i tilknytning til ejendommens hidtidige bebyggelsesarealer, lige som byggeriet skal være erhvervsmæssigt nødvendigt for ejendommens drift som landbrugsejendom.

Ejendommens produktionsanlæg ligger samlet på adressen Fredborgvej 20, 7330 Brande. Dog har husdyrbruget en gyllebeholder på 5.000 m³ med teltoverdækning, som ligger i det åbne land, ved Stakrogevej.

Situationsplan for ejendommen fremgår af kortbilag 1.

Produktionsanlægget ligger cirka 5 km nordøst for Sønder Omme, der er nærmeste byzone, og ca. 13 km sydøst for nærmeste sommerhusområde, beliggende ved Skarrild. Nærmeste landsby er Gammel Blåhøj, der ligger cirka 900 meter sydøst for produktionsanlægget. Det nærmeste område i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, ligger ca. 3,6 km nordøst for produktionsanlægget. De nævnte områder fremgår af kortbilag 2. Nærmeste nabobeboelse, (Fredborgvej 29, 7330 Brande), ligger ca. 169 meter sydøst for det nærmeste staldhjørne, mens nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt (Fredborgvej 16, 7330 Brande) ligger ca. 200 meter nordøst for nærmeste staldhjørne.

Der sker ingen nybyggeri, eller ændringer i de eksisterende stalde i forbindelse med den nye miljøgodkendelse efter "stipladsmodellen".

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune konstaterer, at de generelle afstandskrav er overholdt.

Desuden ændres der ikke på de eksisterende bygninger, lige som der ikke bygges nye stalde eller gødningsopbevaringsanlæg, hvorfor det ikke er relevant at vurdere på afstandsforholdene i *Husdyrbruglovens* §§ 6 og 8.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at risikoen for forurening eller væsentlige gener for omgivelserne fra produktionsanlægget begrænses, når de til enhver tid gældende generelle miljøregler for den pågældende type husdyrbrug samt de supplerende vilkår for miljøgodkendelsen overholdes.

Landskabelige og geologiske værdier

Landskabelige bevaringsværdier

Landskaberne i Ikast-Brande Kommune er meget varierede med forskellige landskabelige værdier. Fra det kuperede og varierede dallandskab (Søhøjlandet) øst for den jyske højderyg til det flade slettelandskab med heder og plantager vest for højderyggen. Vi ønsker at bevare og beskytte de vigtigste landskabelige bevaringsværdier i Ikast-Brande Kommune. Det vil sige de landskaber, der i kraft af dramatik, mangfoldighed eller monoton besidder en særlig fortællerværdi, æstetisk værdi eller rekreativ værdi.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de landskabelige bevaringsværdier delt op i to kategorier: værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) og uforstyrrede landskaber (og større sammenhængende landskaber).

De værdifulde landskaber (bevaringsværdige landskaber) rummer en stor fortællerværdi for eksempel ådalene i de store åsystemer med deres søer og dalstrøg, bakkeøerne på smeltevandssletterne samt hederne og plantagerne. Ofte kan man aflæse, hvordan landskabet er skabt. For eksempel er Søhøjlandet mod øst stærkt præget af den sidste istid, isens bevægelser og isens afsmeltning.

De uforstyrrede landskaber (større sammenhængende landskaber) er generelt almindelige, sammenhængende landskabsområder i det åbne land. De er præget af landbrug og skovbrug, mindre landsbyer, bebyggelser og småveje m.m. spredt i landskabet. At landskabet er uforstyrret betyder, at landskabet som udgangspunkt ikke er visuelt og støjmæssigt påvirket af større tekniske anlæg som for eksempel større el-ledningsnet, veje, store produktionsanlæg, vindmøller, master, større virksomheder og større by- og sommerhusområder m.m.

Geologiske bevaringsværdier

De geologiske værdier omfatter lag i jorden (jordprofiler) eller sammenhængende landskabsformer. De har betydning for forskning, undervisning og fortællingen om landskabets tilblivelse. Det er derfor vigtigt, at der er adgang til de geologiske værdier, og at de ikke bliver sløret af beplantning, byggeri og andre former for anlæg.

De fleste geologiske værdier indeholder betydelige fortællinger om en egns natur og kultur. Ikast-Brande Kommune rummer fortællingen om, hvordan isen formede det jyske landskab. Fra det kuperede morænelandskab i øst omkring Nørre Snede til den flade og let skrånende smeltevandslette med spredte bakkeøer og brede ådale, der strækker sig mod nord og vest.

Udpegningerne i Kommuneplan 2017–2029 for Ikast-Brande Kommune er primært nationalt udpegede geologiske værdier:

- Søhøjlandet

- Isenbjerg
- Bølling Sø
- Kulsø-Rørbæk Sø
- Sepstrup-Vrads Sande.

Dog er der også en enkelt lokal udpegning – Linnebjerg – som er en bakkeø nordvest for Faurholt.

Områder af geologisk interesse er især sårbare over for, at man graver materialer og opfyldning bort. Det kan få den konsekvens, at man kommer til helt at udslette geologiske informationer.

Kommunen vurderer

Der bygges ikke nyt i forbindelse med denne miljøgodkendelse, hvorfor Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ikke er relevant at foretage en nærmere vurdering i forhold til de landskabelige og geologiske værdier.

Kulturhistoriske værdier

Kulturhistoriske værdier

Landskabet i Ikast-Brande Kommune er præget af menneskets virke igennem årtusinder. Samfundsudviklingen føjer hele tiden nye lag til kulturhistorien i landskabet. Overalt finder vi historiske spor, der fortæller om samfundsudviklingen og om, hvordan mennesket har påvirket omgivelserne. De kulturhistoriske værdier knytter sig til historien om, hvordan mennesket opdyrkede heden og udnyttede jordens ressourcer til overlevelse. Værdierne knytter sig også til historien om, hvordan jernbanen og Hærvejen har skåret sig gennem landskabet og dannet grundlaget for byerne.

Mange af de historiske spor er kulturhistoriske værdier, der har så stor betydning for vores kulturforståelse, at de er værd at bevare og derfor fortjener de en særlig beskyttelse.

I Kommuneplan 2017-2029 for Ikast-Brande Kommune er de vigtigste kulturhistoriske værdier i kommunen udpeget. De kulturhistoriske værdier er delt op i to kategorier: Værdifulde kulturmiljøer og kulturhistoriske bevaringsværdier.

De værdifulde kulturmiljøer kan for eksempel være kulturmiljøer, der afspejler en bestemt tidsepoke eller en landsbytype, et område med en koncentration af fortidsminder som gravhøje og arkæologiske fund eller kirker med kirkegårde og deres omgivelser.

De kulturhistoriske bevaringsværdier kan for eksempel være mindsten og monumenter, enkeltgravhøje, fredede og bevaringsværdige bygninger og anlæg eller sten- og jorddiger, alléer og levende hegn.

Udpegningen af kulturhistoriske værdier betyder, at når der udvikles inden for eller umiddelbart uden for de udpegede områder, så skal det ske med viden om og under hensyntagen til de kulturhistoriske værdier. På den måde kan det undgås, at de kulturhistoriske elementer og spor går tabt eller bliver forringet.

Jævnfør Kommuneplan 2017–2029 for Ikast-Brande Kommune, skal det undgås, at nyt byggeri, anlæg eller ændringer i landskabet udformes eller placeres på en måde, der forringer oplevelsen eller kvaliteten af de udpegede kulturhistoriske værdier.

Kommunen vurderer

Som nævnt bygges der ikke nyt i denne sag, hvorfor Ikast-brande Kommune vurderer, at det ikke er relevant at vurdere nærmere i forhold til de kulturhistoriske værdier.

Natur

Påvirkning af natur

Den samlede ammoniakemission i ansøgt og i 8-års drift² fra husdyrbruget er vist i nedenstående tabel:

4.1 Samlet ammoniakemission fra husdyrbruget (stald og lager)

Driftstype:	Ammoniakemission fra staldafsnit (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra lagre (kg NH ₃ -N/år)	Ammoniakemission fra husdyrbruget (kg NH ₃ -N/år)
Ansøgt drift	5495,2	468,4	5963,6
Nudrift	5603,5	468,4	6071,9
8 års-drift	5603,5	385,3	5988,8

Der er således en mindre emission på 25,2 kg N pr. år fra husdyrbruget i ansøgt drift ("stipladsmodellen") sammenlignet med driften for 8 år siden.

Ammoniak og natur

Hovedparten af ammoniakdepositionen (kvælstofnedfaldet) fra et husdyrbrug vil – afhængigt af flere forhold – på et tidspunkt blive afsat i landskabet i større eller mindre afstand fra kilden. Størstedelen af den ammoniakdeposition, som direkte kan henføres til et husdyrbrug, vil formentlig ske i terrænet inden for ca. 1 kilometers afstand fra produktionsanlægget. Ammoniakdeposition er som regel til ugunst for opretholdelse af de naturtyper, der kun har brug for en begrænset næringsstofmængde for at kunne trives. Kommunen er forpligtiget til, at vurdere om en udvidelse/ændring af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder.

I henhold til *Husdyrbrugloven* er etablering, udvidelse og ændring af husdyranlæg eller gødningsopbevaringsanlæg på husdyrbrug, ikke tilladt, hvis anlægget ligger i en afstand på mindre end ti meter til, eller helt eller delvis inden for, nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder (Natura 2000-områder) eller nærmere bestemte ammoniakfølsomme naturtyper beliggende **uden for** internationale beskyttelsesområder. Der er tale om en forbudszone.

Natura 2000-områder er naturområder som, set i et europæisk perspektiv, er særligt værdifulde. Der er tale om en fælles betegnelse for Habitat-, Ramsar³- og Fuglebeskyttelsesområderne. Natura 2000-områderne er udpeget for at beskytte levesteder og rasteområder for fugle og for at beskytte naturtyper og plante- og dyrearter, der er truede, sårbare eller sjældne i EU.

Jævnfør *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, defineres naturtyperne, omfattet af *Husdyrbrugloven*, i tre kategorier:

² 8 års-drift: Den drift som var tilladt 8 år før ansøgningstidspunktet.

³ Ramsarområder ligger alle inden for de udpegede fuglebeskyttelsesområder. Ramsarområder er beskyttede vandområder med særlig betydning for fugle.

Kategori 1-natur: Nærmere bestemte naturtyper beliggende **inden for** internationale naturbeskyttelsesområder.

Kategori 2-natur: Visse naturtyper beliggende **uden for** internationale naturbeskyttelsesområder. Det drejer sig om naturtyperne: Højmoser, lobeliesøer samt heder større end ti ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens*^{vii} § 3, og overdrev større end 2,5 ha, som er omfattet af *Naturbeskyttelseslovens* § 3.

Kategori 3-natur: Naturtyper, som ikke er omfattet af kategori 1- og 2-natur: Heder, moser og overdrev, som er beskyttet efter *Naturbeskyttelseslovens* § 3, og nærmere definerede ammoniakfølsomme skove, der er beliggende **uden for** de internationale naturbeskyttelsesområder.

Der er fastsat forskellige beskyttelseskrav i forhold til de forskellige naturkategorier. Den tilladte maksimale **totaldeposition** fra et husdyrbrug til kategori 1-natur er afhængig af antallet af andre husdyrbrug i nærheden (Antallet af andre husdyrbrug i området er defineret efter nærmere regler om vurdering af kumulation – se nedenfor). Hvis der ikke er andre husdyrbrug, må der fra husdyrbruget, som den aktuelle ansøgning drejer sig om, som hovedregel højst være en **totaldeposition** på 0,7 kg N pr. ha pr. år. Er der ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, falder den højst tilladelige **totaldeposition** til 0,4 kg N pr. ha pr. år, og endelig, hvis der er mere end ét husdyrbrug udover husdyrbruget, der søger, må totaldepositionen fra husdyrbruget, der søger, maksimalt være 0,2 kg N pr. ha pr. år.

Antallet af husdyrbrug i nærheden opgøres som en summering af:

- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 150 kg NH₃-N (ammoniakkvælstof) pr. år inden for 200 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 450 kg NH₃-N pr. år inden for 200-300 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år inden for 300-500 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 1.500 kg NH₃-N pr. år inden for 500-1.000 meter
- Antallet af husdyrbrug med en emission på mere end 5.000 kg NH₃-N pr. år inden for 1.000-2.500 meter.

(Afstandene måles mellem det mest kritiske naturpunkt og et nærmere defineret centrum for det eller de pågældende husdyr).

Den maksimale tilladte **totaldeposition** til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, mens kommunen i forhold til kategori 3-natur efter nærmere kriterier skal foretage en konkret vurdering af, om der er tale om en væsentlig miljøpåvirkning af særlige regionale eller lokale beskyttelsesinteresser og af, om der skal stilles krav til den maksimale **merdeposition**. Kravet må dog ikke være under en maksimal merdeposition på 1,0 kg N pr. ha pr. år.

Kommunen skal vurdere om ændringen af et husdyrbrug kan føre til tilstandsændringer i nærliggende naturområder. Vurderingen tager udgangspunkt i, om det ansøgte vil medføre en totaldeposition eller en merdeposition, som vil resultere i en tilstandsændring af den pågældende naturtype.

I IT-ansøgningen er der lavet beregninger af total- og merdeposition fra husdyrbruget til den omkringliggende natur. Beregningerne sandsynliggør, at der ikke vil være en væsentlig påvirkning med kvælstof til omkringliggende kategori 1-3-natur.

Kategori 1-natur

Nærmeste kategori 1-natur er en mose, som ligger i Habitatområde nr. 63 – Mose ved Karstoft Å. Mosen ligger ca. 6 km nordøst for husdyrbruget.

Den beregnede ammoniakdeposition til nærmeste kategori 1-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år.

Da beregningen viser, at området modtager en totaldeposition på under 0,2 kg N pr. ha pr. år betyder det desuden, at beskyttelseskriteriet er overholdt, uanset hvor mange husdyrbrug der i øvrigt måtte være i nærheden.

Kategori 2-natur

Nærmeste kategori 2-natur er en hede, som ligger ca. 1,8 km sydøst for husdyrbruget. Beregningen til nærmeste kategori 2-natur viser, at totaldepositionen efter ændringen af husdyrbruget, også her vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år. Den maksimale tilladte totaldeposition til kategori 2-natur er 1,0 kg N pr. ha pr. år, hvorfor beskyttelsesniveauet er overholdt.

Kategori 3-natur

Nærmeste kategori 3-natur er en mose, som ligger ca. 360 meter vest for husdyrbruget. Der ligger også en mose nord for husdyrbruget, hvor der er beregnet til de to nærmeste punkter. Endelig ligger der også en mose ca. 850 meter sydvest for husdyrbruget, hvor der også er lavet en beregning til. Til den nærmeste mose viser beregningen, at merdepositionen efter ændringen af husdyrbruget, vil være 0,1 kg N pr. ha pr. år. Beregningen til de tre øvrige mose-punkter, viser alle merdepositioner på 0,0 kg N pr. ha pr. år, 0.

Der ligger flere potentielt ammoniakfølsomme skove omkring husdyrbruget. Den nærmeste ligger ca. 710 meter sydøst for husdyrbruget. Scenarieberegningen hertil viser, at merdeposition efter ændringen af husdyrbruget vil være 0,0 kg N pr. ha pr. år. Da dette er lavere end beskyttelsesniveauet, er der ikke foretaget en vurdering af, hvorvidt skoven reelt er ammoniakfølsom.

Alt i alt er beskyttelsesniveauet til kategori 3-natur overholdt.

Naturområderne fremgår af kortbilag 3 og 4.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at kravene om maksimalt tilladt totaldeposition på kategori 1- og kategori 2-natur er overholdt. Samtidig er kravet til merdeposition til kategori 3-natur overholdt. Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at udvidelsen/ændringen ikke vil medføre en forøgelse af ammoniakdepositionen i de øvrige omkringliggende naturområder, der ligger ud over det, som naturområderne kan tåle. Der er derfor ikke grundlag for at stille yderligere vilkår for at beskytte de pågældende naturområder, idet der ikke vurderes at være tale om særlige tilfælde, hvor dette er påkrævet.

Påvirkning af bilag IV-arter

Ammoniakbelastning af yngle- eller rasteområder for bilag IV-dyrearter og bilag IV-planter

Af EF-habitatdirektivets^{viii} bilag IV fremgår en række dyre- og planterarter, som er strengt beskyttede, uanset om de forekommer inden eller udenfor et af de udpegede Natura 2000-områder. På den baggrund må der eksempelvis ikke gives tilladelse til aktiviteter, der kan beskadige eller ødelægge de pågældende dyrearters yngle- og rasteområder. For planterarterne er der blandt andet forbud i mod forsætlig plukning, indsamling, afskæring, oprivning med rod eller ødelæggelse af disse vildtvoksende planter i naturen.

Kun en del af de arter, der er anført i bilag IV, findes i regionen, men vandflagermus, sydflagermus, odder, markfirben, spidssnudet frø og ulv findes i området. Husdyrbrugets ammoniakemission vil - som beskrevet i ovenstående afsnit - ikke medføre en forringelse af de nærliggende naturområder.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer på baggrund af det oplyste:

- at der i forbindelse med projektets gennemførelse ikke vil ske ændringer i arealanvendelsen, som vil være væsentlige for bilag IV-arters trivsel
- at driften af husdyrbruget samlet set ikke vil medføre beskadigelse eller ødelæggelse af yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i EF-habitatdirektivets bilag IV, litra a), samt ikke vil medføre ødelæggelse af livsstadier af de planterarter, som er optaget i ER-habitatdirektivets bilag IV, litra b).

Jord, grundvand og overfladevand

Miljøpåvirkningen fra kvælstof, fosfor, ammoniak og zink i forhold til jord, grundvand og overfladevand begrænses via generelle miljøregler. Der er gennem lovgivningen fastsat regler om anvendelse af gødning i jordbruget med henblik på at beskytte jord, grundvand, vandløb, søer, havområder, herunder kystvande mod forurening samt med henblik på at beskytte naturen med dens bestande af vilde dyr og planter. Der er i den forbindelse fastsat lofter for den højst tilladelige mængde udbragt kvælstof og fosfor pr. ha fra gødning, og der er bestemmelser om anvendelse af efterafgrøder for at mindske kvælstofudvaskningen. Ligeledes er der fastsat regler om anvendelse af bestemte udbringningsteknikker - eksempelvis langs visse naturtyper.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at det ansøgte ikke indebærer nogen væsentlig virkning på jord, grundvand og overfladevand - herunder Natura 2000-vandområder⁴ - når de til enhver tid gældende generelle miljøregler over holdes.

Forurening og gener

Lugt

Lugtgener fra anlæg

Lugten fra husdyrbrug kommer fra stalde, gødningsopbevaring og i forbindelse med håndtering og udbringning af husdyrgødning. Den lugt, der udledes fra stalde og lignende husdyranlæg angives som "lugtemissionen". Størrelsen på emissionen fra et husdyranlæg afhænger af, hvilke dyretyper der er på

⁴ Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU.

stald, hvilken staldtype der er tale om, og hvor stor en overflade, der afsættes husdyrgødning på.

Landzone betragtes normalt som landbrugets arbejdsområde, hvilket betyder, at beboere i landzone skal tåle en del lugtgener.

Der er dog i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* fastsat en række lugtgenekriterier og tålegrænser for lugt i forhold til tre område- og beboelsestyper: Byzone, visse områder i landzone⁵ og enkeltbolig (uden landbrugspligt og som ikke ejes af den ansvarlige for husdyrbrugets drift) i landzone, på henholdsvis 5, 7 og 15 OUE⁶ pr. m³ luft efter Miljøstyrelsens lugtmodel og 1, 3 og 10 LE⁷ pr. m³ luft efter den såkaldte FMK-model⁸. Tålegrænserne er et udtryk for den maksimale, miljømæssigt acceptable lugtgenebelastning fra en given kilde ved den pågældende område- eller beboelsestype.

Ved lugtgeneafstand forstås den beregnede mindste afstand fra staldanlægget til det pågældende område- eller beboelsestype, hvor de fastsatte tålegrænser netop er opfyldt. Lugtgenekriterierne er overholdt, hvis de fastsatte tålegrænser ikke overskrides i mere end 1 procent af tiden – svarende til ca. 7 timer i alt om måneden.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler.

Lugtgeneafstandene forøges efter nærmere regler, hvis der inden for 300 meter af byzone eller visse områder i landzone er andre husdyrbrug med en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år. Tilsvarende forøges lugtgeneafstanden, hvis der er andre sådanne husdyrbrug inden for 100 meter fra enkeltbolig i landzone uden landbrugspligt, der ikke ejes af den ansvarlige for driften af det husdyrbrug, som den aktuelle ansøgning drejer sig om. Dette sker for at tage højde for den samlede lugtpåvirkning (den kumulative effekt) af den mulige lugtpåvirkning, som andre husdyrbrug i området måtte give anledning til.

Lugtgeneafstandene formindskes efter nærmere regler, hvis staldanlægget ligger nord for en af de nævnte område- eller beboelsestyper. Dette begrundes med, at den hyppigste vindretning i Danmark er vestlig og sydvestlig, og at nordenvind typisk forekommer i vinterhalvåret, hvor de relativt lave temperaturer, som regel medvirker til at dæmpe lugtafgivelsen.

Miljøstyrelsens ansøgningssystem www.husdyrgodkendelse.dk beregner hvilke afstande, der mindst skal være fra staldanlægget til de forskellige beboelsestyper for at lugtkravene er overholdt.

Da der ikke er andre ejendomme med en ammoniakfordampning over 750 kg NH₃-N pr. år indenfor 100 meter af enkeltbolig uden landbrugspligt eller indenfor 300 meter i forhold til visse områder i landzone og byzone, er der i nærværende sag ikke nogen kumulativ effekt.

⁵ "Visse områder i landzone" indbefatter: Områder i landzone, der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller til offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende samt beboelsesbygninger på ejendomme uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget, hvor der inden for en afstand af 200 m ligger flere end seks beboelsesbygninger på hver sin ejendom uden landbrugspligt, som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget (samlet bebyggelse).

⁶ OUE = Lugt-enheder (Odour Units) bestemt efter den europæiske standard for lugtanalyse, hvor 1 OUE er grænsen for, hvornår den pågældende lugt kan erkendes.

⁷ LE: Lugtenheder

⁸ FMK-modellen er udarbejdet af den tidligere Foreningen af Miljømedarbejdere i Kommunerne (FMK)

Af nedenstående tabel fremgår den aktuelle afstand (ukorrigerede geneafstand) fra ejendommens lugtcentrum til henholdsvis nærmeste nabo uden landbrugspligt, visse områder i landzone og byzone samt geneafstanden til samme områder. Ukorrigeret geneafstand er geneafstanden, hvor alle staldanlæg er medtaget ved beregningerne. Ved korrigeret geneafstand kan staldanlæg være screenet bort som følge af afstand, og der kan være korrigeret for vindretning samt lugtreducerende teknologi. Vægtet gennemsnitsafstand er afstanden fra det beregnede lugtcentrum til de forskellige områdetyper. Det fremgår af tabellens sidste kolonne, at genekriteriet ikke er overholdt i nærværende sag – genekriteriet er ikke overholdt i forhold til nærmeste beboelsesbygning på en ejendom uden landbrugspligt, og som ikke ejes af den ansvarlige for driften af husdyrbruget.

I forbindelse med ansøgningen om miljøgodkendelse har ansøger søgt om dispensation til at fravige geneniveauerne, jævnfør § 33 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*, "50 % reglen".

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt
 Fredborgvej 16	0	NY	316,3	316,3	269,9	Nej
 Fredborgvej 15	0	NY	684,9	684,9	1006,3	Ja
 Østerby By, Sdr. Omme	0	NY	902,8	902,8	5099	Ja

Forklaring til samlet resultat af lugtberegning

Gul: Genekriterie er ikke overholdt, men der kan søges om dispensation jf. § 33 ("50 % reglen").

Konsekvenszone: 1096 m

Konsekvenszonen for lugt er beregnet til 1.096 meter. Konsekvenszonen er det område, som identificerer hvilke naboer, der vil kunne blive udsat for lugtpåvirkning af en vis styrke. Disse naboer betragtes efter praksis som hørings- og klageberettigede.

Kommunen vurderer

For at kommunen kan fravige de som udgangspunkt krævede niveauer for lugt (benytte "50 % reglen"), skal følgende betingelse være opfyldt:

1. Den reelle afstand mellem husdyrbruget og det aktuelle område skal være længere end 50 % af den beregnede geneafstand for lugt
2. Ansøgt ændring må ikke medføre, at husdyrbrugets lugtemission forøges – hverken samlet set eller fra de enkelte staldafsnit.

Det fremgår af ovenstående tabel, at den udregnede geneafstand til nærmeste beboelse uden landbrugspligt og som ikke ejes af ansøger selv, er 316,3 meter, mens den reelle afstand til nærmeste beboelse er 269,9 meter. Afstanden er målt fra et beregnet lugtcentrum. Den reelle afstand er således længere end 50 % af geneafstanden, hvorved punkt 1 er opfyldt – faktisk er den reelle afstand 85 % af geneafstanden.

I ansøgte drift, hvor den nye poltestald figurerer (godkendt i 2017), og hvor det gamle staldkompleks ikke længere figurerer, falder den samlede lugtemission fra 54.032,8 LE/s i nudrift til 53.234,8 LE/s i ansøgt drift (et fald på ca. 1,5 %). Faldet skyldes en lavere lugtemission fra poltestalden, end fra det

gamle staldkompleks. Det, sammen med, at der ikke sker ændringer i de øvrige produktionsarealer betyder, at også punkt 2 er opfyldt.

Formålet med 50 %-reglen er generelt, at kommunen i konkrete tilfælde – efter en samlet vurdering af omstændighederne i den pågældende sag – kan tillade produktionsmæssige ændringer eller tilpasninger af eksisterende husdyrbrug, som i udgangspunktet ellers ikke er placeret hensigtsmæssigt i forhold til eksempelvis nabobeboelser. Hvis en given ansøgning om at gøre brug af 50 %-reglen ikke imødekommes, kan det pågældende husdyrbrug principielt fortsætte den hidtidige lovlige drift, som ellers giver anledning til større lugtafgivelser end det ansøgte.

I nærværende sag vurderer Ikast-Brande Kommune, at 50 %-reglen godt kan tages i anvendelse, da der reelt set ikke er tale om ændringer på husdyrbruget, men alene en ny miljøgodkendelse efter et nyt regelsæt (stipladsmodellen), hvor det er de dyrevelfærdsmæssige krav, der sætter begrænsningen, og ikke antallet af dyr, som det er i den nuværende miljøgodkendelse.

Den reelle lugtpåvirkning fra husdyrbrugets staldanlæg vil afhænge af flere forhold. Lugtpåvirkningen vil dog generelt kunne minimeres ved grundig og hyppig rengøring af de overflader, som husdyrgødning og foderrester afsættes på samt ved minimering af det tidsrum, som gylleomrøring og gylleudbringning foretages i.

Ud over de mulige lugtgener fra staldanlægget kan der forekomme lugtgener i forbindelse med omrøring af gyllebeholdere og øvrig håndtering af husdyrgødning. Gylleomrøring og øvrig gødningshåndtering sker primært i forbindelse med udbringningen, der hovedsageligt sker om foråret.

Gyllebeholdere er ikke inkluderet i lugtberegningerne, da de er omfattet af generelle afstandsregler. Overdækningen reducerer ammoniakemissionen, men forventes også at nedsætte lugtemissionen fra beholderene. Det kan dog ikke undgås, at der forekommer lugt fra beholderene. Dette vil være særlig markant i forbindelse med at beholderene fyldes, eller når de omrøres i forbindelse med udbringning.

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set på baggrund af det oplyste at:

- Projektets gennemførelse ikke vil medføre væsentlige, forøgede lugtgener fra produktionsanlægget.
- Husdyrbruget – ved overholdelse af de til enhver tid gældende generelle miljøregler og vilkår 7 og 9 for miljøtilladelsen/godkendelsen – drives på en sådan måde, at lugtpåvirkningen på omgivelserne fra staldanlægget minimeres, og så de i lovgivningen fastsatte lugtgenekriterier overholdes, og lugtgenegrænserne dermed ikke overskrides i mere end en procent af tiden.

Støj

Ansøgers oplysninger

Støjkilder fra bedriften er støj fra husdyr, kørsel med landbrugsmaskiner samt til- og frakørsel af foder, produkter og grise til ejendommen. Der er desuden støj fra de angivne ventilationsafkast; men frekvensregulerede ventilatorer støjer normalt mindre end traditionelle ventilatorer – der er bevidst valgt støjsvage ventilatorer. Ventilationsanlægget renholdes, så det kører mindst muligt og bruger mindst mulig strøm. Traktorkørsel er især sæsonbetonet – forår og høst.

Udslusning af gylle fra stald til fortank sker løbende. Pumpning af gylle fra fortank til gyllebeholder sker en gang hver uge, ved hjælp af elpumpe. Omrøring af gyllebeholderne sker forud for udkørsel af gylle på markerne primært om foråret.

Endelig er der indblæsning af foder. Leverancer af foder foregår af kort varighed.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afstanden til nærmeste naboejendom er så stor, at ejendommens faste anlæg m.v. ikke vil give anledning til støjpåvirkning af omgivelserne, som vil medføre væsentlige gener for de omkringboende. Hvis der kommer velbegrundede klager over støj fra produktionsanlægget, og kommunen vurderer, at der er tale om væsentlige støjgener, skal der indsendes dokumentation for, at de specifikke krav, som fremgår af vilkår 12, er overholdt.

Endvidere vurderer Ikast-Brande Kommune, at der ikke vil være væsentlige problemer eller gener i forhold til rystelser som følge af husdyrholdet og produktionen, samt opbevaring og håndtering af husdyrgødning m.v.

Nærmeste fuglebeskyttelsesområde er Hedeområder ved Store Råbjerg, som ligger cirka 13,5 km syd for staldanlægget. Ikast-Brande Kommune vurderer, at støjen fra husdyrbruget ikke vil påvirke området på grund af afstanden.

Støv

Ansøgers oplysninger

Den primære støvkilde er støv fra ventilationsanlæg. Der er overbrusning i alle stalde, hvor der er et lovmæssigt krav om overbrusning.

I forbindelse med håndtering af foder, levering af foder m.m., kan der opstå støvgener. Alt foder opbevares i udendørs eller indendørs i lukkede siloer. Transport af foder mellem fodersiloerne og stalden foregår i et lukket system, derved er støvgener fra håndtering af foder meget begrænset. Der anvendes vådfoder i alle stalde.

Desuden vil der være støv ved høst og ved færdsel med lastbiler og maskiner.

Generelt vil støvgener fra ejendommen være relative få og kortvarige og vil derfor ikke være til væsentlig gene for omkringboende naboer.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at eventuel støvafgivelse fra produktionsanlægget ikke vil medføre væsentlige gener for omgivelserne, blandt andet i kraft af udkørselsforhold fra ejendommen og placeringen af diverse læhegn i området.

Fluegener og uhygiejniske forhold

Ansøgers oplysninger

I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr.

For at bekæmpe skadedyr som kan være til gene for selve ejendommen foretages regelmæssig bekæmpelse af fluer, rotter og mus. Alle udendørs arealer samt områder omkring foderopbevaring holdes ryddeligt og rent.

Fluer bekæmpes ved hyppig udslusning af gylle samt med godkendte fluebekæmpelsesmidler i et begrænset, nødvendigt omfang og de til enhver tid gældende retningslinjer fra Aarhus Universitet, Institut for Agroøkologi (www.dpil.dk/) følges.

Rottebekæmpelse sker via kommunal ordning.

Det ansøgte projekt og håndteringen af forekomst af fluer og skadedyr, forventes ikke at blive en gene for de omkringboende.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ejendommens forebyggelse og bekæmpelse af flue- og skadedyr er tilstrækkelig. Ansøger skal kontakte Ikast-Brande Kommune straks, hvis der konstateres rotter på ejendommen. Jævnfør vilkår 11 kan Ikast-Brande meddele påbud om, at der skal udarbejdes og gennemføres et projekt med foranstaltninger svarende til de til enhver tid gældende retningslinjerne fra Aarhus Universitet, om flue- og rottebekæmpelse på ejendomme med husdyr.

Lys

Ansøgers oplysninger

Lyset i staldene er tændt efter behov og styres af foderstyringssystemet. Der er lys i staldene i ca. 10 timer i døgnet i vinterhalvåret og ca. 2 timer i døgnet i sommerhalvåret. Tidsrummet kan dog variere. Al udendørsbelysning er udelukkende orienteringslys og tændes efter behov. Der er udendørsbelysning ved blandt andet udleveringsrampe.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at belysning ikke vil give anledning til væsentlige problemer eller gener for omkringboende på grund af anlæggets placering og udformning samt driftsform.

Affald

Ansøgers oplysninger

Alt erhvervsaffald bortskaffes via Brians Dagrenovation. Der er opsat en 6-8 m³ container, som afhentes hver 6. uge. Lysstofrør og jern sorteres fra.

Dagrenovation bortskaffes også via Brians Dagrenovation.

Medicin opbevares i køleskab i stalden. Medicinrester afleveres på apoteket eller genbrugspladsen.

Døde dyr afhentes af DAKA, fra plads syd for gyllebeholder. Døde dyr overdækkes og lægges på spalter i henhold til forskrifterne.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at bortskaffelse af døde dyr sker på en miljømæssig forsvarlig måde, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes, og at bortskaffelse af øvrigt affald sker miljømæssigt forsvarligt, når *Ikast-Brande Kommunes Regulativ*^x for erhvervsaffald efterleves.

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at der fra medio 2019 er krav om kommunal ordning til dagrenovation.

Olie- og kemikalieopbevaring

Ansøgers oplysninger

Der er en dieselolietank på 4.000 liter fra 2013 på betongulv i maskinhus. Desuden er der en olietank på 4.000 liter fra 25003, som er placeret udendørs på østsiden af farestalden på cementsveller.

Spildolie opbevares i spildolietank i maskinhus. Marius Pedersen afhenter. Hydraulikolie opbevares i 200 liter tromle i maskinhus. Olie står på fast bund uden afløb, men opbevares ikke på spildbakke.

Kemikalierne står i maskinhuset i aflåst kemikalieskab. Påfyldning af sprøjten sker i maskinhuset.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune gør opmærksom på, at *Olietanksbekendtgørelsen*^x skal overholdes. Især gøres der opmærksom på kapitel otte om egenkontrol.

Ikast-Brande Kommune vurderer, at ansøger tager de nødvendige forholdsregler til opbevaring af olie og kemikalier for at sikre mod forurening. Endvidere vurderes det, at placeringen af olietanken ikke udgør nogen risiko for forurening af jord, overflade- og/eller grundvand.

Transport

Ansøgers oplysninger

Transporter forekommer i forbindelse med levering af foder, gødning, brændstof og andre forbrugsstoffer. Der sker desuden transport i forbindelse med afhentning af levende og døde dyr samt internt på bedriften. Endelig er der transport i forbindelse med udbringning af husdyrgødning samt hjemtransport af afgrøder. De fleste transport er med husdyrgødning og afgrøder. Derfor er belastningen af antallet af transport i en kort afgrænset periode i forbindelse med sæsonen for gyllekørsel og høst. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transport i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Alle transport foregår normalt i dagtimerne og på hverdage. Afhentning af levende dyr kan dog ske døgnet rundt i henhold til slagteriets køreplaner. I højsæsonen kan det være nødvendigt med transport i weekenden og uden for normal arbejdstid.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at transporterne til og fra husdyrbrugets produktionsanlæg ikke vil give væsentlige gener for nabobeboelser og omgivelserne i øvrigt, når de til enhver tid gældende generelle regler overholdes.

Spildevand

Ansøgers oplysninger

Spildevandsledningerne, herunder tagvand, overfladevand og sanitært spildevand, er adskilt fra hinanden efter gældende regler.

Vaskevand og drikkevandsspild fra staldene ledes til gyllebeholder. Tagvand afledes via dræn og grøfter til Pytmose Bæk. Tagvandet bliver ledt gennem pvc rør på 315 mm. I enden ved vandløbet vil udløbet blive mindsket til 1/3 af rørstørrelsen. Kommer der så meget vand, at det ikke kan komme hurtigt nok ud i vandløbet, vil det stå op i den eksisterende grøft beliggende på egne arealer.

Kommunen vurderer

Ikast-Brande Kommune vurderer, at afledning af vaskevand og spildevand fra staldanlægget, samt afledning af sanitært spildevand sker efter gældende regler.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Der er på husdyrbruget to gyllebeholdere på henholdsvis 900 m³ og 3.000 m³. Gyllebeholderen på 900 m³ har et overfladeareal på 243 m², mens gyllebeholderen på 3.000 m³ har et overfladeareal på 720 m². Den store gyllebeholder er desuden med fast telt overdækning. Gyllebeholderne er senest blevet kontrolleret i august 2013. Ud over gyllebeholderne er der på husdyrbruget ca. 2.000 m³ gyllekanaler.

Derudover har ansøger en gyllebeholder i det åbne land på ca. 5.000 m³, beliggende ved Stakrogevej, mellem nr. 21 og 23. Gyllebeholderen er opført i 2015, og er også med fast teltoverdækning.

Gyllebeholderne er underlagt 10-års kontrol, hvor en kontrollant kontrollerer beholdernes tæthed og kabler over og under terræn. Derudover er gyllebeholderne placeret sådan, at de er under dagligt opsyn for eventuelle revner, rust på synlige kabler, gylleudsivninger og andet. Ved påkørsel eller strejfen af gyllebeholderne med maskiner eller andet, vil eventuelle revner blive tilset med det samme og udbedret straks. Hvis en revne ikke kan udbedres ved egen hjælp, vil beholderproducenten blive kontaktet om assistance.

Gyllebeholderne tømmes med selvlæsende gyllevogne med påmonteret sugekran.

Ansøger oplyser

På årsplan produceres der ca. 13.013 m³ gylle på husdyrbruget. Gødningsproduktionen er inkl. drikkevandsspild og rengøringsvand. I alt tilledes der således gyllebeholderne ca. 13.000 m³ gylle årligt. Der er på husdyrbruget i alt 8.900 m³ gyllebeholder til rådighed og ca. 2.000 m³ gyllekanaler. Opbevaringskapaciteten er på den baggrund beregnet til ca. 10 måneder.

Der kan opstå behov for anvendelse af medicinsk zink til behandling af diarre hos smågrisene. Brugen af medicinsk zink udfases helt i juni 2022.

Det forventes, at størstedelen af gyllen afsættes til biogasselskab, og der så modtages afgasset gylle retur. Ved denne handling sker der en opblanding med husdyrgødning fra øvrige dyregrupper, hvorved andelen af husdyrgødning fra smågrise i returgyllen reduceres væsentligt.

Kommunen vurderer

Ifølge *Husdyrgødningsbekendtgørelsen*^{xi} vil en opbevaringskapacitet svarende til mindst ni måneders produktion normalt være tilstrækkeligt til, at udbringningen og gødningsanvendelsen kan ske i overensstemmelse med de generelle miljøregler.

Ikast-Brande Kommune vurderer, på baggrund af det oplyst, at opbevaring af husdyrbrugets husdyrgødning vil ske på en måde, som er i overensstemmelse med de generelle miljøregler, og at

overholdelsen af de generelle miljøregler vil medvirke til at begrænse den mulige påvirkning af det omgivne miljø fra opbevaringsanlæggene.

Anvendelse af bedste tilgængelige teknik (BAT)

Krav om anvendelse af BAT

Et husdyrbrug skal reducere ammoniakemissionen til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT) i forbindelse med en miljøgodkendelse eller miljøtilladelse, hvis ammoniakfordampningen overstiger 750 kg NH₃-N pr. år. BAT er ikke en statisk størrelse, men ændrer sig som følge af den teknologiske udvikling. Kravet om begrænsning af forurening ved anvendelse af BAT bidrager således til at sikre et højt beskyttelsesniveau for miljøet som helhed.

Kravene til den maksimale emission (emissionsgrænseværdien) er fastlagt i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* bilag 3. Kommunen kan dog i særlige tilfælde fravige kravet, hvis ansøgeren godtgør, at det konkret ikke vil være proportionalt at opfylde kravet i forhold til hvad, der er økonomisk eller teknisk muligt som følge af den eksisterende indretning og drift.

Husdyrbrug, der er omfattet af IE-direktivet, skal ud over ovenstående generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens såkaldte BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

Det aktuelle husdyrbrug har i ansøgt drift en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, hvorfor ammoniakemissionen skal reduceres til et niveau svarende til emissionen ved anvendelse af BAT. Da husdyrbruget er omfattet af IE-direktivet, skal det derudover generelt leve op til principperne om anvendelse af BAT, som disse er foreskrevet i EU-kommissionens BAT-konklusioner med tilhørende BAT-referencedokumenter (BREF).

I det følgende er BAT for husdyrbruget vurderet i forhold til Ikast-Brande Kommunes niveau for BAT. Ved Ikast-Brande Kommunes vurdering i relation til BAT indgår – ud over gældende national lovgivning – Miljøstyrelsens Teknologi-blade, Miljøstyrelsens digitale husdyrvejledning, klagenævnsspraksis samt kravene i EU-kommissionens seneste konklusion og referencedokument om BAT for intensivt opdræt af fjerkræ og svin.

Vurderingen af anvendelsen af BAT skal efter lovgivning og praksis i hovedtræk ske i forhold til følgende områder: Valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, energi, vand, management m.v.

BAT – teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission

Ansøgers oplysninger

Der er delvis spaltegulv i farestierne og delvis spaltegulv i løbe-/drægtighedsstaldene. Søerne er løsgående i drægtighedsstalden og står i bokse i løbeafdelingen. Klimastalden er også med delvis spaltegulv lige som poltestalden bliver det (25-49% fast gulv).

Der overbruses i alle staldafsnit, hvor det er lovpligtigt med overbrusning. Overbrusningen giver forbedret gødeadfærd hos grisene, således at overfladen med potentiel ammoniakfordampning bliver mindre.

De to store gyllebeholdere er med fast teltoverdækning.

Desuden er der gyllekøling i drægtigheds- og klimastalden (bygning nr. 4 og 5). Der nedstøbes køleslanger i den nye poltestald, men denne stald tilsluttes ikke nødvendigvis med det samme, da BAT-kravet kan overholdes uden.

BAT – råvarer

Ansøgers oplysninger

Sørerne fasefodres (diegivende- og drægtighedsblanding). Smågrise og polte fasefodres ligeledes med 2-3 blandinger. I det omfang det er økonomisk optimalt og dyrevelfærdsmæssigt forsvarligt tilsættes fytase til blandingerne.

BAT – vand og energi

Ansøgers oplysninger

Vand

Ejendommens vandforbrug er primært drikkevand til dyrene. Derudover bruges en mindre andel af vandet til rengøring i staldene.

Alle drikkepipler er placeret i foderautomater således at spildt vand opsamlet i foderkrybben og vandspild undgås.

Der er lovpligtigt overbrusning.

Der rengøres ugentligt i staldene. Der desinficeres 12 gange årligt. Gangarealerne rengøres hver uge. Ved vask af stalde anvendes iblødsætningsanlæg, hvorefter staldene vaskes med højtryksrenser med koldt vand. Både iblødsætning og vask med højtryksrenser er vandbesparende. Efter hvert hold søer i farestaldene vaskes ventilatoren i staldafsnittene sammen med det øvrige staldinventar. Herved fjernes snavs m.v., der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Drægtighedsstalden vaskes 1 gang årligt. Klimastalde og poltestald rengøres efter hvert hold (4-6 gang årligt).

Energi

Elektricitet anvendes til lys, foderanlæg og ventilation. Et godt klima i staldsektionerne opretholdes af ventilationen, der har et temperatur- og fugtighedsreguleret styringssystem, hvilket sikrer mod unødvendigt drift af ventilatorerne. Ventilationen vedligeholdes og rengøres efter behov, så optimal effekt opretholdes, og energispild undgås.

Der anvendes lavenergipærer i varmelamperne.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsenet.

BAT – management

Ansøgers oplysninger

Rengøring i og omkring siloer og bygninger foretages jævnligt med henblik på at minimere risikoen for lugt og for at der ikke skal opstå uhygiejniske forhold.

Danish Crowns "Code of Practice" efterleves. Heri indgår afsnit om bortskaffelse af døde dyr, miljøbeskyttelse og etiske regler for svineproduktion.

Der føres regnskab med vand- og energiforbrug via den årlige opgørelse fra forsyningsvæsnet.

Antallet af dyr optælles en gang årligt ved kalenderårets slutning og indberettes til CHR-registret.

Der er arbejdsplaner for hvert staldafsnit for at optimere arbejdsrutinerne og gøre dem overskuelige for den enkelte medarbejder.

Der er udarbejdet beredskabsplan, så forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier og gylle, brand m.v. er beskrevet.

Mekanisk udstyr, så som ventilationsanlæg og foderanlæg, kontrolleres dagligt for funktionssvigt af medarbejderne i stalden. Det er en del af dyrlægens egenkontrolprogram, at alle ventilationsanlæg og nødopluk kontrolleres årligt.

Brankekoden fra dansk landbrug omhandlende "god produktionspraksis i primærproduktionen" følges.

Fravalgte BAT-virkemidler

Ansøgers oplysninger

Øvrige løsninger til begrænsning af ammoniakemission er fravalgt, da BAT-niveauet er overholdt.

Samlet vurdering om anvendelse af BAT

Der er metodefrihed med hensyn til valg af staldtype og miljøteknologi. Den samlede ammoniakfordampning fra husdyrbruget er ifølge ansøgningen opgjort til 5.964 kg N pr. år og overholder derved Miljøstyrelsens beregnede BAT-krav på 6.335 kg N pr. år – se nedenstående tabel.

Samlet BAT beregning 			
	Stalde	Lagre	Total
Samlet BAT krav (kg NH ₃ -N /år)	5495	840	6335
Faktisk emission (kg NH ₃ -N /år)	5495	468	5964
Forskel (kg NH ₃ -N /år)	-	-	371
Vejledende BAT Overholdt?	-	-	Ja

Ikast-Brande Kommune vurderer, at husdyrbruget lever op til principperne om anvendelse af BAT i forhold til valg af teknik med henblik på reduktion af ammoniakemission, råvarer, ressourceforbrug og management m.v.

Staldene er indrettet med delvis spaltegulv, og der benyttes gyllekøling i to af staldene, og endelige er de to største gyllebeholdere med fast teltoverdækning – alt sammen BAT.

Endvidere vurderer Ikast-Brande Kommune, at husdyrbruget efter det oplyste overholder emissionsgrænseværdien vedrørende ammoniak.

Ikast-Brande Kommune vurderer – i lighed med en udmelding fra Miljøstyrelsen i maj 2017 – at kravene i den seneste BAT-konklusion i meget vid udstrækning er indeholdt i den nugældende regulering, herunder i reglerne om miljøgodkendelse af husdyrbrug og de generelt gældende regler om placering, indretning og drift af husdyrbrug, de generelt gældende regler om opbevaring og anvendelse af husdyrgødning samt reglerne om gødningsregnskab og indberetning deraf. Af samme grund finder Ikast-Brande Kommune, at dele af den foreskrevne vilkårsfastsættelse i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 36 er overflødig, idet dele af indholdet følger af generelt gældende, danske regler.

Generelt vurderer Ikast-Brande Kommune, at ansøger er opmærksom på at der løbende kan være gode muligheder for at optimere forureningsbegrænsende foranstaltninger, renere teknologi, at minimere forbruget af energi, vand og andre råvarer samt muligheder for at udskifte miljøfarlige stoffer med mere miljøvenlige ligesom det vurderes, om der kan være mulighed for, at arbejdsgange og processer kan blive mindre belastende for miljøet.

I forlængelse heraf gør Ikast-Brande Kommune særligt opmærksom på følgende generelt gældende regel i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens* § 43, som er udtryk for BAT, **og som husdyrbruget skal efterleve fra tidspunktet for meddelelsen af nærværende miljøgodkendelse:**

Den, der er ansvarlig for driften af husdyrbruget, skal gennemføre og overholde et miljøledelsessystem, herunder

- 1) formulere en miljøpolitik med afsæt i husdyrbrugets miljøforhold
- 2) fastsætte miljømål
- 3) udarbejde handlingsplan for det eller de fastsatte miljømål
- 4) minimum 1 gang årligt evaluere miljøarbejdet og om nødvendigt foretage justeringer af mål og handlingsplaner
- 5) minimum 1 gang årligt gennemgå miljøledelsessystemet.

Husdyrbruget skal kunne dokumentere, at der gennemføres og overholdes et miljøledelsessystem i overensstemmelse med de krav, der er nævnt i nr. 1-5, digitalt eller i form af dokumenter. Dokumentation skal opbevares i fem år og kunne forevises på forlangende i forbindelse med tilsyn.

Ikast-Brande Kommune vurderer således sammenfattende, at husdyrbruget – ved efterlevelse af vilkårene for denne miljøgodkendelse og de generelt gældende miljøregler – lever op til principperne om anvendelse af BAT.

Miljøkonsekvensrapport

Konsulenten har udarbejdet en miljøkonsekventrapport. Rapporten opsummerer husdyrbrugets påvirkning af miljø, landskab, naboer, natur m.m. Indholdet af rapporten er i tråd med kommunens vurdering i nærværende miljøgodkendelse, og kommunen har derfor ikke bemærkninger til rapporten.

Alternativer, 0-alternativet og ophør af driften

Der søges ikke om opførelse af nye stalde. Hvis den nye godkendelse efter stipladsmodellen ikke foretages – 0-alternativet – vil den nuværende produktion kunne fortsætte uden yderligere miljøgodkendelse. 0-alternativet vil derfor ikke nødvendigvis have en mere positiv effekt på miljøet, end hvis ændringen gennemføres og de opstillede vilkår i miljøgodkendelsen efterleves. Tilsvarende ville et valg af en eventuel alternativ mulighed ikke nødvendigvis have medført en mindre miljøbelastning end det ansøgte.

Ved driftsophør forstås i denne forbindelse:

- ophør af alle aktiviteter på husdyrbruget
- når husdyrbruget har meddelt kommunalbestyrelsen, at kapaciteten eller udnyttelsen af kapaciteten permanent nedsættes til under stipladsgrænserne i § 16 b, stk. 2 i *Husdyrbrugloven*
- situationer omfattet af § 59 a, i *Husdyrbrugloven*, når godkendelsen er bortfaldet helt eller for den del, der ligger over stipladsgrænserne i § 16 b, stk. 2, i *Husdyrbrugloven*.

Ved eventuelt ophør af produktionen, vil der efter Ikast-Brande Kommunes opfattelse ikke ske en væsentlig indvirkning på miljøet fra produktionsanlægget, hvis:

- staldanlæg samt husdyrgødnings- og foderopbevaringsanlæg tømmes og rengøres grundigt
- den teltoverdækkede gyllebeholder ved Stakrogevej (5.000 m³) tømmes, nedrives og bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler
- gyllekølingsanlægget tømmes for den anvendte kølevæske, som derefter bortskaffes efter gældende regler
- miljøfarligt affald bortskaffes efter de til enhver tid gældende regler.

Der gøres opmærksom på, at IE-husdyrbrug – i henhold til § 46 i *Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen* – senest fire uger efter driftsophør skal anmelde dette til kommunalbestyrelsen med et oplæg til vurdering efter § 38 k, stk. 1, i *Jordforureningsloven*^{xii}. Vurderingen skal indeholde en risikovurdering med hensyn til menneskers sundhed og miljøet. Viser risikovurderingen, at det ikke kan afvises, at forureningen udgør en væsentlig risiko for menneskers sundhed eller miljøet, skal vurderingen tillige indeholde et oplæg til foranstaltninger, der sikrer, at forureningen ikke udgør en sådan risiko.

Kommunens samlede vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer samlet set, at den ansøgte ændring af husdyrbruget, ved overholdelse af de stillede vilkår, ikke indebærer en væsentlig virkning på miljøet, herunder i forhold til omgivelsernes sårbarhed og kvalitet, i forhold til navnlig:

- Landskabelige værdier
- Natur med dens bestande af vilde planter og dyr og deres levesteder herunder områder, der er beskyttet mod tilstandsændringer eller fredet, udpeget som internationalt naturbeskyttelsesområde eller udpeget som særlig sårbart over for næringsstofpåvirkning
- Jord, grundvand og overfladevand
- Lugt-, støj-, rystelses-, støv-, flue-, transport- og lysgener, uhygiejniske forhold, affaldsproduktion m.v.

Ikast-Brande Kommune vurderer endvidere, at husdyrbruget indrettes og drives på en sådan måde, at:

- 1) der er truffet de nødvendige foranstaltninger for at forebygge og begrænse forurening ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik
- 2) energi- og råvareforbruget udnyttes mest effektivt
- 3) mulighederne for at substituere særligt skadelige eller betænkelige stoffer med mindre skadelige eller betænkelige stoffer er udnyttet
- 4) produktionsprocesserne er optimeret, i det omfang det er muligt
- 5) affaldshierarkiet, jævnfør *Miljøbeskyttelsesloven*, iagttages
- 6) der, i det omfang forureningen ikke kan undgås, er anvendt bedste tilgængelige rensningsteknik

7) der er truffet de nødvendige foranstaltninger med henblik på at forebygge uheld og begrænse konsekvenserne heraf.

Klagevejledning

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Klagefristen udløber fire uger efter offentliggørelsen - det vil sige klagen skal indgives senest mandag den 11. februar 2019.

Følgende kan klage:

Ansøger, miljø- og fødevareministeren, Styrelsen for patientsikkerhed samt enhver, der har en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald. Desuden kan visse organisationer, som angivet i §§ 85-87 i *Husdyrbrugloven*, klage.

Du klager via Klageportalen, som du finder via klagenævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk . Du logger på Klageportalen med NEM-ID. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for Ikast-Brande Kommune via Klageportalen. Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for borgere og 1.800 kr. for virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder.

I Klageportalen sendes din klage automatisk først til Ikast-Brande Kommune. Hvis Ikast-Brande Kommune fastholder afgørelsen, sender Ikast-Brande Kommune klagen videre til behandling i nævnet via Klageportalen. Du får besked om videresendelsen.

Miljø- og Fødevareklagenævnet afviser din klage, hvis du sender den uden om klageportalen, medmindre du er fritaget for brug af Klageportalen. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Ikast-Brande Kommune. Ikast-Brande Kommune videresender din anmodning til nævnet, som herefter beslutter, om du kan fritages. De nærmere betingelser for at blive fritaget kan du se på nævnets hjemmeside www.naevneneshus.dk .

Miljø- og Fødevareklagenævnet kan bestemme, at klagen har opsættende virkning på udnyttelsen. Udnyttelse af godkendelsen i klageperioden, og mens eventuel klage behandles, sker derfor på eget ansvar.

Denne afgørelse kan også indbringes for domstolene, jævnfør *Husdyrbruglovens* § 90. Det skal ske indenfor seks måneder efter offentliggørelsen.

Med venlig hilsen

Lis Paakjær
Miljømedarbejder
Landbrug & Virksomhed

Interessentliste for høringsperiode og offentliggørelse

Kopi af udkast til afgørelse inkl. bilag sendt til nedenstående med 30 dages frist til at kommentere udkastet:

Ansøger: Lars Vitting Nielsen, Fredborgvej 20, 7330 Brande

Konsulent: Helle Borum, Birk Centerpark 24, 7400 Herning – e-mail: hbo@sagro.dk

Orientering om, at udkast foreligger, og at der er 30 dages frist til at kommentere udkastet er sendt til:

Ejere og brugere af følgende nabobeboelser (inden for den vejledende konsekvenszone på 1.096 meter):

- Fredborgvej 24, 7330 Brande
- Fredborgvej 32, 7330 Brande
- Fredborgvej 36, 7330 Brande
- Fredborgvej 25, 7330 Brande
- Fredborgvej 29, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 124, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 147, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 112, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 102, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 100, 7330 Brande
- Fredborgvej 15, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 96, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 90, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 88, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 86A, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 86B, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 86C, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 86D, 7330 Brande
- Sdr Ommevej 86E, 7330 Brande
- Fredborgvej 5, 7330 Brande
- Fredborgvej 12, 7330 Brande
- Fredborgvej 16, 7330 Brande
- Engebækvej 114, 7330 Brande
- Engebækvej 110, 7330 Brande
- Stakrogevej 55, 7330 Brande

Kopi af afgørelsen inkl. bilag sendt til:

Arbejderbevægelsens Erhvervsråd, Reventlowsgade 14, 1, 1651 København V – e-mail: ae@ae.dk

Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 København Ø – e-mail: dnikast-brande-sager@dn.dk

Danmarks Sportsfiskerforbund,

- Hovedkontor – e-mail: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Den centrale miljøafdeling, Worsaaesgade 1, 7100 Vejle – e-mail: lbt@sportsfiskerforbundet.dk

Dansk Ornitologisk Forening, Vesterbrogade 140, 1620 København V – e-mail: natur@dof.dk

Dansk Ornitologisk Forening, lokalafdeling – e-mail: ikast-brande@dof.dk

Det Økologiske Råd, Blegdamsvej 4B, 2200 København N – e-mail: husdyr@ecocouncil.dk

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark v./ Formand Niels Barslund, Vormstrupvej 2, 7540 Haderup – e-mail: nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Forbrugerrådet, Fiolstræde 17, 1017 København K – e-mail: fbr@fbr.dk

Styrelsen for Patientsikkerhed, Tilsyn og Rådgivning Nord, Falstersvej 10, 8940 Randers SV – e-mail: senord@sst.dk

Konsulent: Helle Borum, Birk Centerpark 24, 7400 Herning – e-mail: hbo@sagro.dk

Bilag

Kortbilag 1: Situationsplan over husdyrbruget, Fredborgvej 20, 7330 Brande

Kortbilag 2: Husdyrbrugets placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

Kortbilag 3: Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste Natura 2000-område

Kortbilag 4: Arealer registreret som beskyttet efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Bilag 1: Oversigt over lovgivning

Kortbilag 1

Situationsplan over husdyrbruget, Fredborgvej 20, 7330 Brande

Ved Stakrogevej...

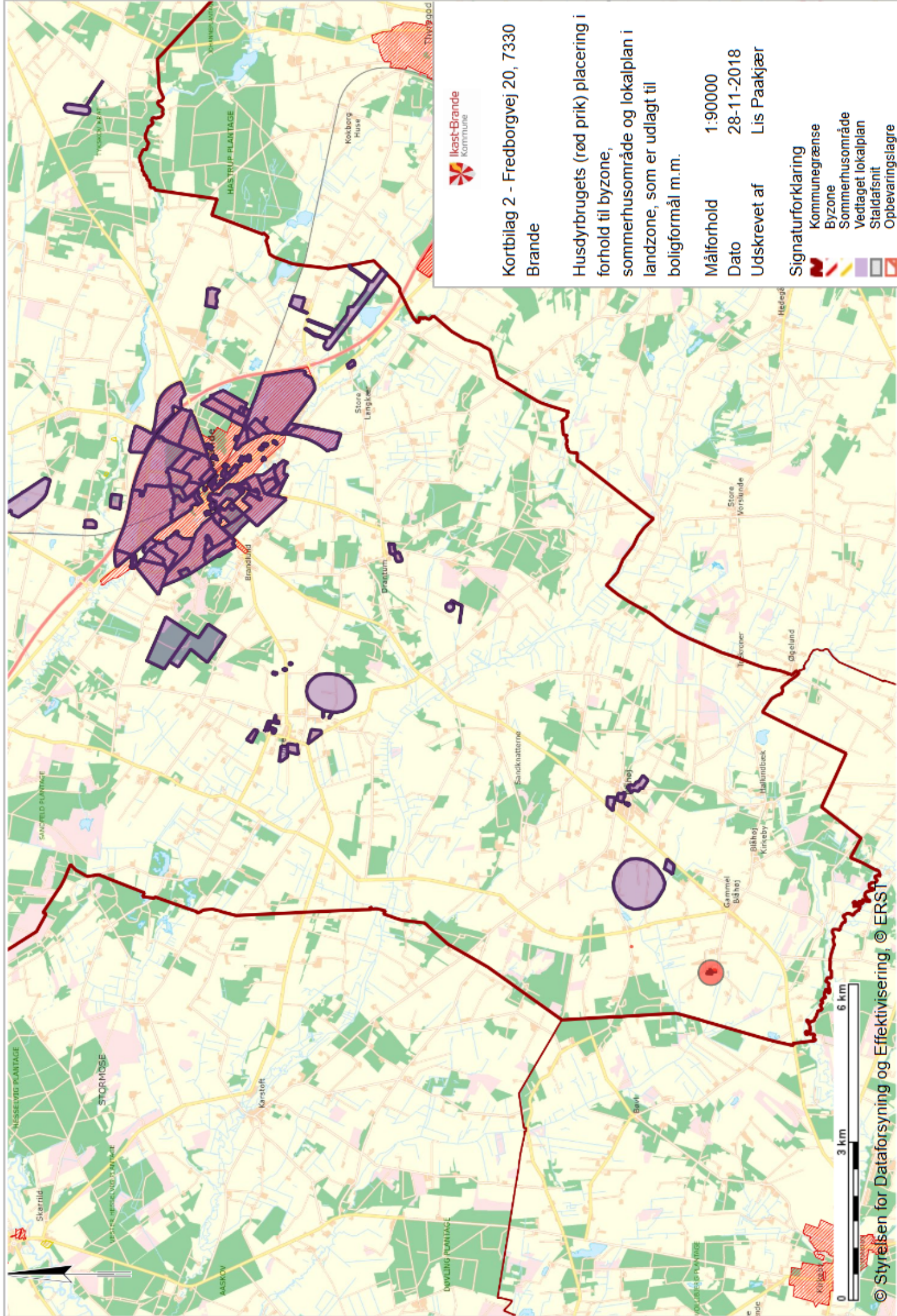

Fredborgvej 20, Brande

Bygningsnr.	Anvendelse
1	Stuehus
2	Farestald
3	Løbeafdeling
4	Drægtighedsstald
5	Smågrisestald
6	Gamle staldkompleks (rives ned)
7	Poltestald (under opførelse i 2018, godkendt i 2017)
8	Maskinhus
9	Gyllebeholder, 900 m ³
10	Gyllebeholder med telt, 3.000 m ³
11	Gyllebeholder med telt, ved Stakrogevej, 5.000 m ³

Kortbilag 2 - Fredborgvej 20, 7330
Brande

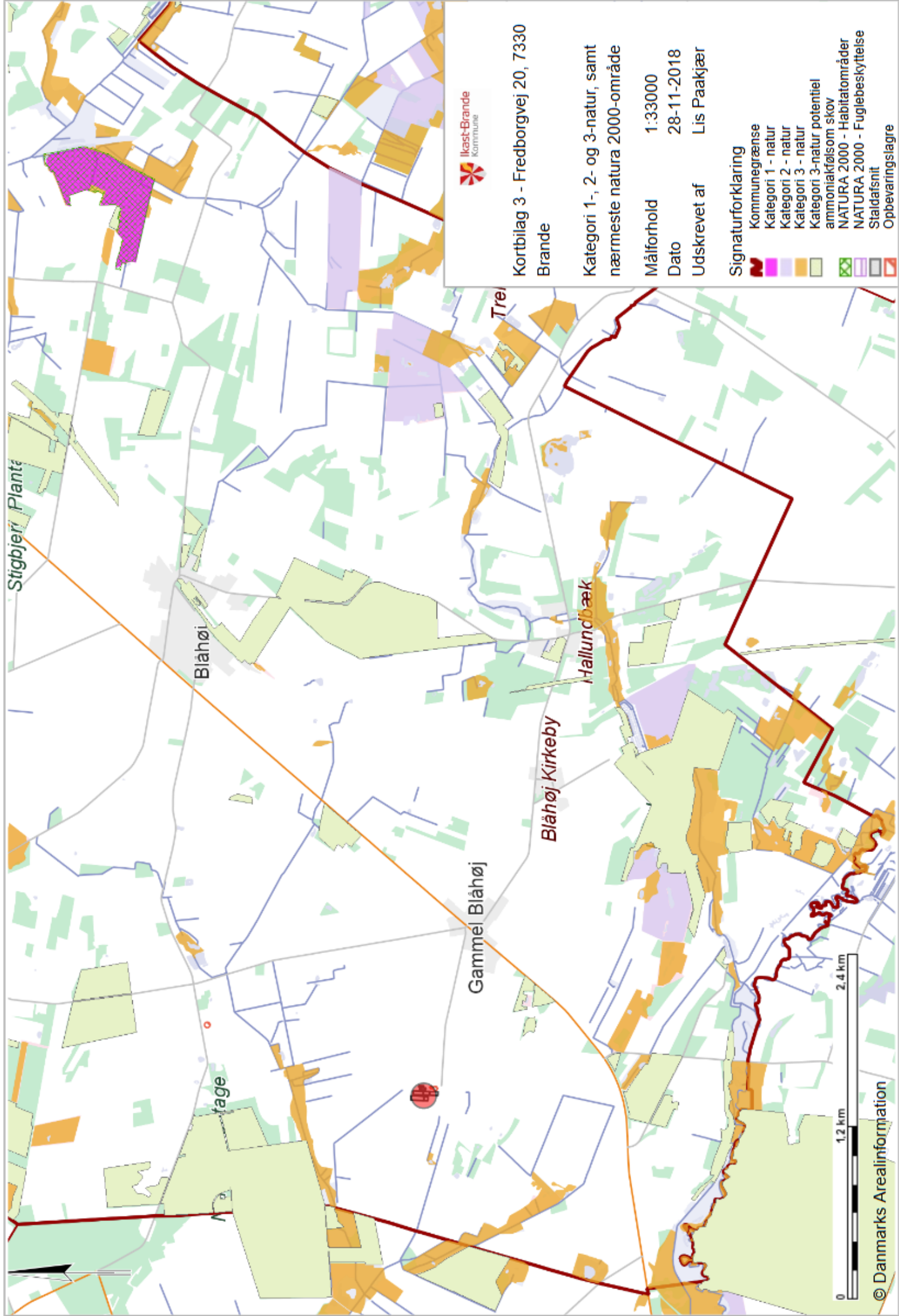
Husdyrbrugets (rød prik) placering i forhold til byzone, sommerhusområde og lokalplan i landzone, som er udlagt til boligformål m.m.

Målforhold 1:90000
Dato 28-11-2018
Udskrevet af Lis Paakjær

Signaturforklaring

- Kommunegrænse
- Byzone
- Sommerhusområde
- Vedtaget lokalplan
- Staldafsnit
- Opbevaringslagre

Kortbilag 3 - Fredborgvej 20, 7330 Brande

Kategori 1-, 2- og 3-natur, samt nærmeste natura 2000-område

Målforshold 1:33000

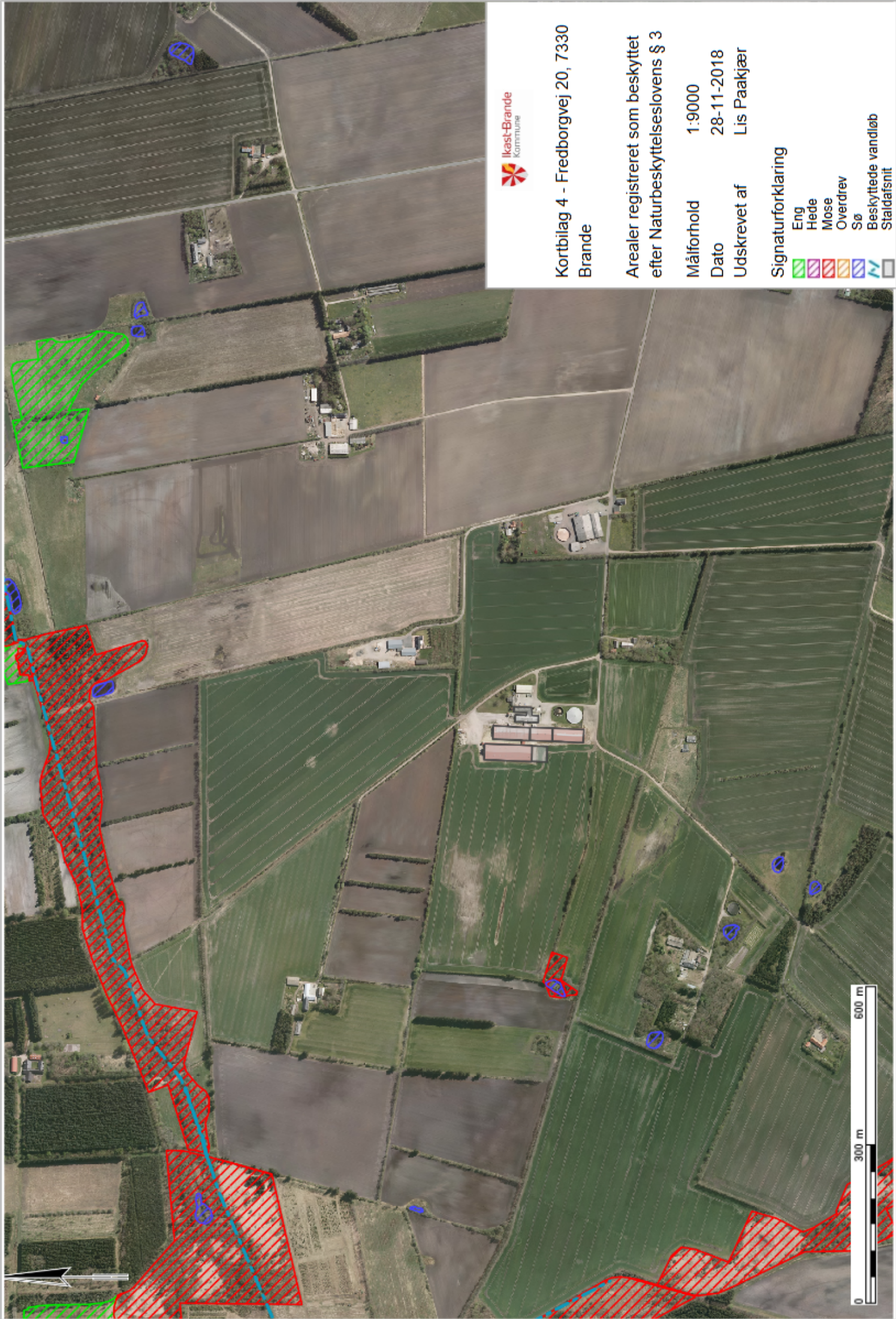
Dato 28-11-2018

Udskrevet af Lis Paakjær

Signaturforklaring

- Kommunegrænse
- Kategori 1 - natur
- Kategori 2 - natur
- Kategori 3 - natur
- Kategori 3-natur potentiel ammoniakfølsom skov
- NATURA 2000 - Habitatområder
- NATURA 2000 - Fuglebeskyttelse
- Staldafsnit
- Opbevaringslagre

Kortbilag 4 - Fredborgvej 20, 7330
Brande

Arealer registreret som beskyttet
efter Naturbeskyttelseslovens § 3

Målførhold 1:9000

Dato 28-11-2018

Udskrevet af Lis Paakjær

Signaturforklaring

- Eng
- Hede
- Mose
- Overdrev
- Sø
- Beskyttede vandløb
- Staldafsnit

Bilag 1

Oversigt over lovgivning

ⁱ Lovbekendtgørelse nr. 1020 af 6. juli 2018 af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v. (*Husdyrbrugloven*).

ⁱⁱ Bekendtgørelse nr. 1467 af 6. december 2018 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug (*Husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen*).

ⁱⁱⁱ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2014/52/EU af 16. april 2014 om ændring af direktiv 2011/92/EU om vurdering af visse offentlige og private projekters indvirkning på miljøet (VVM-direktivet).

^{iv} Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/75/EU af 24. november 2010 om industrielle emissioner (integreret forebyggelse og bekæmpelse af forurening) (omarbejdning) (med senere ændringer) (IE-direktivet).

^v Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord (med senere ændringer) (*Jordforureningsloven*).

^{vi} Lovbekendtgørelse nr. 966 af 23. juni 2017 af lov om miljøbeskyttelse (med senere ændringer) (*Miljøbeskyttelsesloven*).

^{vii} Lovbekendtgørelse nr. 1122 af 3. september 2018 af lov om naturbeskyttelse (*Naturbeskyttelsesloven*).

^{viii} Rådets direktiv 92/43/EØF af 21. maj 1992 om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter (med senere ændringer) (EF-habitatdirektivet).

^{ix} Ikast-Brande Kommunes Regulativ for erhvervsaffald kan findes på: http://www.affaldoggenbrug.ikast-brande.dk/media/2683951/regulativ_for_erhvervsaffald_2012.pdf

^x Bekendtgørelse nr. 1611 af 10. december 2015 om indretning, etablering og drift af olietanke, rørsystemer og pipelines (*Olietanksbekendtgørelsen*).

^{xi} Bekendtgørelse nr. 1076 af 28. august 2018 om erhvervsmæssigt dyrehold, husdyrgødning, ensilage m.v. (*Husdyrgødningsbekendtgørelsen*).

^{xii} Lovbekendtgørelse nr. 282 af 27. marts 2017 af lov om forurennet jord (med senere ændringer) (*Jordforureningsloven*).